

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE:

In Capitală: 1 an 30 lei, 6 lună 15 lei, 3 lună 8 lei.
 In Districte: 1 an 36 lei, 6 lună 18 lei, 3 lună 10 lei.
 In Streinătate: 1 an 48 lei, 6 lună 24 lei, 3 lună 12 lei.

Director: D. AUG. LAURIAN.

STIRI TELEGRAFICE

din ziarele străine.

Petersburg, 13 August.
 La dorința guvernului rusesc, exprimată prin ambasadorul rus din Washington, nihilistul Hartman fu avizat să părăsească în 24 de ore teritoriul Statelor-Unite.

Petersburg, 13 August.
 Se sună că generalul Scobleff va lua comanda peste corpul de armă al Wilnei.

Praga, 13 August.
 Ziarul „Pokrok” urcă daunele ce le a suferit națiunea cehă la țifra de 1 milion și 400,000 florini. Suma această însă era asigurată. Perdeile reale se suie la 600,000 fl. În ultimii trei se adunaseră vîrto 500,000 fl. Se pare că în decursul unui an se va putea strângă suma cerută.

Ziarele naționale, fac apeluri călduroase către popor. As-fel, unul din ele, zice: Să jurăm cu totii la mormântul teatrului național, că într-un restimp de un an și o zi teatrul se va ridica mândru ca eri și că în ziua de Venceslav 1882 se va deschide.

Se vorbeste, că focul ar fi fost anume pus de nește reu voitor. Criminalul și-a făcut momentul pentru nelegiuța sa faptă, tocmai când pompierii petreceră la mormânt pe un coleg al lor. În decursul zilei de eri s-a adunat 8000 fl.

Praga, 13 August.
 Asupra arderii teatrului național se cunosc până acum următoarele detalii:

Pompierii din Praga îngropau pe un coleg al lor și se afa de departe de oraș. Automatul făcu serviciul căt-va timp. La început, se vede că în confuziune, focul se anunțase într-o altă stradă. Când sosiș rompierii palatul museilor se afa inecat într-o mare de foc. Tulumbele daca sosiș, nu se afa apă pe nicăieri. Hydranții nu făceau serviciu. Trebu multă vreme și în loc să se stabilească o unitate în comandă, confuziunea lă propria ingrozitoare.

Viz-à-vis de teatru lumea se indesa, și numărul zăpăciților creștea continuu. Din cauza surpărării unor pereți spre partea străzii Ferdinand s'a rănit grav 6 persoane, cari au trebuit imediat să fie transportate la spital.

Viena, 12 August.
 La începutul lunei Octombrie va sosi aici consulul chinez din Berlin, fiind acreditat și pentru Austro-Ungaria. Numele lui este Lin-pau-Fu. Cunoaște bine limba și literatura germană. Literile lui credenționale vor cuprinde o scrisoare din partea împăratului chinez, care are o vîrstă de 12 ani, și alta din partea vice-președintelui de la Tsongli-Yamen (ministrul de externe), Wan-Tsau, către baronul Haymerle. Scrisoarea aceasta are anexată și o traducere a ei în limba engleză.

Numitul consul înfîntăză în Shaugai o tipografie mare chinezescă. Tipografia va avea 20,000 de litere chinezesci în cîte 10 exemplare prin urmare cu total 200,000 caractere.

Bruxelles, 12 August.
 „Moniteur belge” publică un articol suplimentar la tractatul de estradare încheiat între Belgia și Rusia. În acest articol se stipulează, că anumiți crimiș vor trebui să fie estradați în dată ce s'ar da ordinul către autoritățile competente belgice său străine.

Berlin, 12 August.
 „Tageblatt” anunță, că guvernul rusesc a cedat textul dispozițiilor prin care s'a decretat în Berlin starea de asediu, pentru ca săl poată intocmi după trebuințele rusesci.

Rusia se va împărti în trei zone: cea liniștită, cea suspectă și cea turbulentă. Conform acestei împărțiri se vor aplica și fericirile stării de asediu.

Paris, 12 August.
 Papa Leo XIII a opri prin ordin sofer episopilor din Franța să ia parte la alegeri.

Praga, 13 August.
 Toate străzile sunt pline de popor, toți sunt însăși împărtășăți. Multă lume susține greu și plâng. Jalea e cu atât mai adâncă, cu căt și interiorul mărețului edificiu este cu totul nimicit. Marele candelabru greu de 4400 de kilo cazu din înălțime sfidând totul în calea sa. S'a dat silință aproape supra omenești spre a scăpa decoratiile, dar a fost imposibil.

Se presupune, că focul s'ar fi născut din o sticlă de gaz. În podul teatrului lucrau niște tinichigii. Se crede, că focul ar fi ars ascuns mai mult de o oră, până ce a îsbucnit deasupra teatrului.

Toată populația e pe picioare.

Praga, 12 August.
 Lumea e foarte aprinsă contra pompierilor, căci s'a arătat cu totul incapabil. Toți sunt de

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa:

In Romania: La administrație, Tipografia St. Mihăescu, Strada Covaci, No. 14 și la corespondență din județe.
 In Paris: La Société Havas, place de la Bourse, 8.
 In Viena: Prin companie generală de publicitate G. L. Daube & C-nie.
 In Londra: Prin companie generală de publicitate G. L. Daube & C-nie.
 In Berlin, Frankfurt, Zurich, New-York: Prin companie generală de publicitate G. L. Daube & C-nie.

ANUNȚURILE:

Linia de 35 milimetru pe pagina IV-a 35 bani.
 Reclame pe pagina III-a 1 Leu.
 II-a 2
 Episole nefranțate se refuză.
 Articoli nepublicați nu se inapoeză.
 Pentru rubrica: Insertii și reclame, redacționea
 nu este responsabilă.

Prim-Redactor: STEF. C. MICHAILESCU

credință, că focul s'a născut din neglijența tinichigilor. Apa lipsind cu totul, precum și curențul de vînt flind foarte puternic, focul a fost unul din cele mai violente ce s'a întâmplat vîrodată.

Ancheta a constatat, că măsură de siguranță contra vîrului incendiu nu se luaseră de fel. Străinii aveau voia liberă să se preumbuleze orând și oră pe unde prin edificiu.

Serviciul telegrafic al „Rom. Libere.”

13 August — 4 ore seara.

Londra, 13 August.

Principalele amendamente ale legii agrarie introduce de Camera lorzilor și respuse de Camera comunelor au fost restabilite de către Camera lorzilor. Respondent lordului Granville care a esprimat părerea sa de rîu în această ocasiune, marchisul de Salisbury a declarat că membrii Camerei înalte și-au făcut datoria și că speră că vor stăru și-o face.

Praga, 13 August.

Cu toate silințele supra-omenesci ce s'a puș, teatrul național ceh a ars cu desăvîrsire; nu s'a putut scăpa de căt casele vecine și mai ales teatrul provizoriu, care, căt-va timp, a fost în mare pericol. Teatrul național nu era asigurat de căt pentru 40,000 florini.

După o două versiune, incendiul ar fi isbucnit din cauza unei lipse de ingrijiri în sala de pictură a decorurilor.

Toate ziarele, fără osebire de partidă, deplang vîu această nefericire.

Copenhaga, 13 August.
 Regele și Regina Danemarcei vor face o vizită la Curtea din St.-Petersburg în luna Septembrie viitor.

Roma, 13 August.
 Senatorul Cadorna desvoltă în „Opinione” folosirea unei alianțe cordiale a Italiei cu Germania și Austria.

14 August — 9 ore dim.

Londra, 13 August.

„Times” zice că o criză ministerială e posibilă în urma conflictului ce s'a produs între Camera lorzilor și Camera comunelor pentru biloul agrar.

Kisingen, 13 August.

Printul de Bismarck a fost condus într-o trăsătură până la o mică stație a drumului de fer, de unde își continuă drumul la Berlin.

München, 13 August.

Regele Bavariei a plecat *incognito* la Paris.

Constantinopol, 13 August.

La o invitație particulară a Sultanului, contele Corti, ambasadorul Italiei, se duse ieri la Palat, unde fu primit în audiență particulară, care a tînuit 1 ceas $\frac{1}{4}$. Sultanul a invitat pe conte la prânz după sérătorile Ramazanului.

Copenhaga, 13 August.

Folksthing. — Cu ocazia discuției la prima lectură a logii financiare, șeful opozitiei a atacat cu vioiciune Cabinetul, care, în urma rezultatului recentelor alegeri pentru Folksthing, ar trebui să dimisioneze. Președintul consiliului respondă: „Constituția noastră nu cere această de la guvern. Datoria guvernului era din contră să rămână, ca să mantuește Landsthingul care are același drepturi ca și Folksthingul. Istorul conflictului actual e ca și Folksthingul nu cunoaște.

Dacă insă, raporturile în cestiune sunt deja depuse, atunci cu cinste invităm pe titularul de la culte să le puie în cunoștința presei și a publicului, spre a se face lumină, prin discuție, asupra punctelor ce corespund nevoilor celor mai urgente ale școalelor noastre.

Mult în așteptare insă, său fără nici o împrăștie, din toată suma cheltuită de atâta de comisiuni, — ministrul să nu lase publicul, căci nici cu cale, nici frumos este să se facă toate mușama, ca și cănd am fi blestemați să ne agităm continuu fără nici un rost, fără nici un folos vîdit pentru interesele acestelor țări.

Așa s'a urmat până astăzi: nu zicem într-altfel; dar căd să inceteze sistemă miserabilă a formalităților fără efect, mai cu seamă că școala se găsește sub conducerea unui adinc și procopit dascăl, care ne-e tare frică — noi am spus-o dintru început — să nu adverească proverbul cu „părul lăudat.”

Să se mișce puțin logoșea de la Slătari, căci numai cu circulări de stropit ochii naivilor, brânză nu se face, și dacă în stare nu este să tacă dânsa lucrul de merit și de valoare, să ne arate cel puțin ce-a făcut alti în numele ei.

Raporturile dar de Urechia și apoi vom mai sta de vorbă, dacă cu supărare nu va fi amortită d-tale măririi.

BUCHURESCI, 3 AUGUST

Esamenele școalelor noastre publice s'aținut estimp, ca nici într'un an... și poate ca la nimeni pe lume.

Novicele ministrul al instrucțiunii publice a alegat cu sete, spre a se recomanda țării „care el chiemase la jetul logoșei” — grătie d-lui Rosetti — alegase, zicem, după o nouă născocire, și a găsit în adevăr mijloc de-a ameliiora lumea scolară prin fel și fel de schimbări... de ore, de locașuri și de formalități, inovații care părea grozave citite de departe în „Monitor”.

Dar ce-a fost, a trecut, și asupra acestei cestiuni nu mai avem de ce să revenim.

Întrebarea noastră este ce se va face cu raporturile comisiunilor și paracomisiunilor, alese și numite de ministrul ca să angheteze oare-cum starea actuală a invățământului nostru public?

Dacă s'a făcut atâtă parădă cu numirea comisiunilor, dacă s'a trimisă pretutindeni că a sosit momentul să scim odată acurat progresul școalelor noastre, sub toate raporturile; dacă în fine s'a cheltuit banii pentru a pune în mișcare o machină formidabilă de comisari examinatori, — atunci opinionea publică este în drept să ceară d-lui Urechia darea la lumină a constatărilor făcute de acele comisiuni, impunătău și de ideile de reforme ce ele vor fi emise.

Credem că trebuie să se fi prescris și la noi timpul măsurilor seci și comediori bănale, pentru cari țara a cheltuit, din nenocire, atâtă sumă de bani.

E cu toate acestea o lună trecută, de la încheierea esamenelor, și nimic până azi nu se zăresc din intunecosul cabinet al ministrului de la Slătari.

Dacă comisiunile nu și-au depus încă lucrările, autoritatea școlară datoare este să le ceară fără întâzire, căci timpul de-a profita de cele mai nemerite și mai practice observații s'a scurtat foarte, în căt abia am putea, cu multă străduință, să mai aducem vre-o imbunătățire didactică cu începerea anului școlar ce bate de la usă.

Dacă insă, raporturile în cestiune sunt deja depuse, atunci cu cinste invităm pe titularul de la culte să le puie în cunoștința presei și a publicului, spre a se face lumină, prin discuție, asupra punctelor ce corespund nevoilor celor mai urgente ale școalelor noastre.

Mult în așteptare insă, său fără nici o împrăștie, din toată suma cheltuită de atâta de comisiuni, — ministrul să nu lase publicul, căci nici cu cale, nici frumos este să se facă toate mușama, ca și cănd am fi blestemați să ne agităm continuu fără nici un rost, fără nici un folos vîdit pentru interesele acestelor țări.

Așa s'a urmat până astăzi: nu zicem într-altfel; dar căd să inceteze sistemă miserabilă a formalităților fără efect, mai cu seamă că școala se găsește sub conducerea unui adinc și procopit dascăl, care ne-e tare frică — noi am spus-o dintru început — să nu adverească proverbul cu „părul lăudat.”

Să se mișce puțin logoșea de la Slătari, căci numai cu circulări de stropit ochii naivilor, brânză nu se face, și dacă în stare nu este să tacă dânsa lucrul de merit și de valoare, să ne arate cel puțin ce-a făcut alti în numele ei.

Raporturile dar de Urechia și apoi vom mai sta de vorbă, dacă cu supărare nu va fi amortită d-tale măririi.

CRONICA ZILEI

Art. 61 din legea poliției rurale prevede că „toți locuitorii unei comune, de la vîrstă de 18 și până la 60 ani împliniți, se vor împărtășe căpării de căte 10 oameni, din cari unul va figura ca șef al lor.

„Acestia spre a face paza de zi și noapte contra făcătorilor de rele”.

Cu toată claritatea citatului articol de lege,

d. ministrul de interne a aflat că în cele mai multe județe, din cauza, negresit, a neintrării încă în deprinderile noastre administrative a aplicării legilor de o potrivă pentru toți, proprietarii, arădenii, hangii și cărciumarii sunt apărați de sarcina pază în comune. — D-sa cere de la dd. prefectul de județ, să privighieze de a proape pe funcționarii administrativi și comunali, cum și indeplinește datorile. Să împrengădă a se considera ca reprezentanți și servitori ai întregelui societății, ca agenti cari au datoria de a aplica legea de o potrivă pentru toți. Să le explice mai cu seamă că misiunea d-lor este de a apăra tot-dăuna pe cel asuprit, prin urmare pe cel slab contra celui tare.

„Art. 105 din legea contabilității generale a Statului prescrie că pentru ori-ce plată din casa publică, achitarea se va inscrie de primitorii chiar pe mandatul de liberare, în minutul primirii. Când primitorul nu va scrie, el este în drept să achite, prin un cunoscut al său, care va subsemna pentru regulă. Când nu va voi să se serve de acest drept, el este dator să producă o chitanță legalizată, după formele preseritte de lege”.

Prin instrucțiunile generale, date tuturor caselor publice din țară, se prevede:

„

Buiculescu Dimitrie, din regimentul 26 dorobanți. — Locotenentul Bozin Lazăr, din regimentul 8 linie. — Locotenentul Vercescu Petre, din regimentul 3 dorobanți.

Jouă, la 18 Augustă este fixată ziua pentru a se întruni la Berlin Adunarea generală a acționarilor căilor ferate române, pentru a se pronunța în cestiușa schimbului obligațiilor 6% ale Societății în 5% român și asupra strămutării sediului societății de la Berlin la București.

D. I. G. Jomir, actualul guard general clasa III, la ocolul Căscioarele, din județul Vlașca, să înainteze la gradul de guard general clasa II, și sef al ocolului Cărdărușani, din județul Ilfov.

În județul Neamțu prăsila popoșoiului s-a terminat; secera grăului de toamnă, a orzului se cere, cosirea erbel și arătura de toamnă continuă cu toată energia.

Timpul e favorabil.

DIN AFARA

Rusia și alianța austro-germană.

„Weser Ztg.“ primește din Petersburg o corespondență, privitoare la atitudinea Rusiei, sub Alexandru III, făță cu rasa germană în genere și în deosebi față cu Austria.

Până înainte ca zece ani — zice corespondența — lupta cea mare se purta în Europa între Franța, ca reprezentanta latinismului, și Austro-Germania, ca reprezentanta germanismului. În această luptă, Rusia a fost destul de stângace și de oarbă ca să și dea sprijinul ei celor din urmă, dușmanilor săi celor mai înversați. La 1871 Francia a rămas invinsă și deocamdată nu mai numără în lupta de rasse. Germania este tot putință, și după ce și-a asigurat poziția la apus, începe astăzi să și valoreze influența spre răsărit. Pentru acest scop a încheiat alianța cu Austria. Inimicul firesc al Germaniei în această nouă fază a politicii sale, este Rusia. — Rusia care nu vrea ca Dunărea să devie germană, care nu vrea ca peninsula Balcanilor să ajungă în stăpiniște Austria, care voiesc din simpatie de rassă emanciparea Slăvilor austrieci. Din punctul acesta de vedere, Rusia a lucrat destul și mai înainte, pe vremea triplei alianțe, când Austria credea să aibă întrânsa aliatul cel mai sincer. Atunci s'a semnat în Bohemia semințele cari dați azi roade atât de amare pentru Germania.

Cât pentru tripla alianță, guvernările de azi ai Rusiei o socotesc de cea mai nerocită combinație ce a încheiat predecesorii lor. Deja numărul de trei, era o anomalie, căci în fapt alianța există între germanism, reprezentat de Germania și Austria, și între slavism reprezentat de Rusia. Între aceste două rase însă o legătură sinceră nu este cu puțință. Folcasele ce rezultă pentru o parte, se traduc în pagubă pentru cea-

laltă. În tot timpul căt a ținut alianța, folosile au fost de partea Nemților și perderile de partea Rusiei.

Acum, Rusia știe mai bine ce are să facă. Inimicul ei sunt Germania și Austria. Cu cea d'ântău, dacă e vorba, s'ar mai putea impăca, într'un fel sau altul. Cea din urmă însă trebuie distrusă. Existența Austriei este o pată pentru slavism, precum este o derisuire pentru libertățile Europei. În scopul acestelui distrugeri — încheie corespondentul lui „Weser Ztg.“ — Rusia înarmează din respușteri. Flota sa din Marea Baltică se sporesc. Fortificațiile de lângă Visula și de la granițele austriice se execuță cu grabă și pe-o scară intensă. Partidul anti-austriac e văzut bine la curte și favorizat, iar țarul intră în atingere cu poporul, spre a-l prepara pentru mărele conflict.

Mișcarea anti-semitică.

Turburările din Pomerania și Prusia apuseană, îndreptate contra Ovrelor, au luat dimensiuni mari pun pe gânduri pe Jidani din Germania. Mișcarea este atât de inversată, în căt în cele mai multe locuri, populația creștină nu a putut fi adusă la ordine, de căt prin întrebunțarea în număr considerabil a forțelor armate. Timpul fusese cu toate acestea suficient, spre a încrești pe Ovrei despre ceea-ce să așteaptă.

Maș frumos e, că tinerimea universitară germană a intrat cu toată hotărîrea în această luptă, contra parasitismului internațional. La fiecare universitate studenții s'a constituit în societate anti-semitică. Ceea-ce vor dăni, se vede bună-oară din discursul, cu care s'a inaugurat societatea din Göttingen. Presidential societății zice între altele :

„Pe la sfârșitul anului trecut a început acea mișcare, ce s'a îndreptat în contra puterii semitismului internațional, mereu crescend în paguba patriei noastre. Cea mai mare parte a tinerimii studioase germane a recunoscut, că o restricție temeinică și o combatere curagioasă și necontentă a lăturilor pagubitoare ale semitismului internațional, e de necesitate pentru mantuirea patriei. Aceasta e punctul de plecare pentru întreaga noastră mișcare, și va remăne atât timp punctul central și de căpetenie, până când această supremă și iminentă primejdie, dacă nu va fi dispărut cu desăvârsire, se va fi redus cel puțin la o măsură primejdioasă mai mică.“

Manifestul acesta e nespus de calm. Alte manifeste sunt însă de-o violență pe deplin legitimă de pericolele semitismului.

Din Bulgaria.

Liberali și guvernul României. — Turburări în provinciile învecinate cu Serbia. — Defectele justiției.

Se scrie din Sofia cu data de 6 August : „Se vorbesc, că liberalii vor trămlă o adresă

de mulțumire regelui Carol al României, spre a-i mulțumi pentru taria cu care guvernul român a rezistat cererilor guvernului bulgar, de a îsgoni din țară pe coreligionarii lor politici refugiați în România.

„Numirea lui Karavelov, de secretar al guvernului din Rumelia Orientală, a fost zădărnicită de intrigile ruse și bulgăresc. Karavelov nu s'a dus așa dară la Filippopol, ci a trebuit să se hotărască să așeza la Giurgiu, unde va publica un ziar liberal bulgăresc. Ministrul Brătianu a promis lui Karavelov, că se va bucura de toate libertățile spre a putea lucra pentru apărarea drepturilor patriei sale; el a mai rugat de asemenea pe Karavelov să informeze, prin mijlocirea prefectului din Giurgiu, despre toate evenimentele din Bulgaria.

In județele bulgărescă, de lângă granita Serbiei, se face de cătva timp o mare propagandă în favoarea celei din urmă. Agitatorii predică poporului unirea cu Serbia, de vreme ce ei sunt Serbi și nu Bulgară, și de vreme ce sub Serbia nu există acele zecimi și contribuții apăsătoare, cără există sub stăpărirea turcească și există astăzi în Bulgaria. — Egumenul mănăstirei sărbescă Raianzi, din districtul Pirot, a fost prin asupra propagandei și trimeste peste granite.

Justiția bulgărescă lasă mult de dorit. Membrii ei parte se conduc de deosebitele curente politice, parte lasă și mituită în modul cel mai scandalos. Chiar și în capitală substragerile de bani publici sunt la ordinea zilei, atât de judecătorii tribunalelor de prima căt și de cel de a doua instanță. Delicuenții politici sunt tratați de acesti oameni ca niște crimași de rând.

CRONICA AGRICOLA

Starea recoltelor. — Seceratul grănelor. — Foloasele semenătuii timpurii a porumbului. — Scoaterea bururilor prin ajutorul dinamitel. — Regimul economic al Engleziei.

Ploile nepomenite din anul acesta în cele mai multe localități au ocasionat perdeți însemnate agriculturii. Nu era de ajuns că ploase pănă a se produce inecăciuni în Aprile și Mai; în Iunie, când era atâtă trbuință de timp frumos pentru vegetația grăului, s'a pornit iarăși ploii torente, cără au ținut pe alocarea pănă a început seceratul, și chiar în timpul pe când se seceră. Grăul a pierdut în calitate și în cantitate, la culație din cauza prea multei umezeli și a căldurii; pălitura a stănjinit vegetația, a făcut ca bobul să remăne mic, sbărcit și pierdut. La culație grăul a pierdut fiind că ploile și vîntul l'a culcat pe orunde a fost mai frumos. Pentru cultivatorii era o adevărată durere să vadă grăne atât de frumoase, cără promiteau o recoltă din cele mai bune, culcate, incurcate și spălcite de apă. Cu toate acestea, să fim mulțumiți că am scăpat cu atât, căcă dacă ploile continuau, recolta grăului ar fi fost cu totul com-

promisă. Afară de aceasta trebuie observat că nu în toate părțile țării timpul a fost atât de nefavorabil.

Orzurile și ovăzurile au suferit mult mai puțin de căt grăul, cel puțin în localitățile pe unde le-am putut observa. La școală de agricultură spre exemplu, grăul care era de o frumusete particulară, a suferită simțitor; din contra ovăzului și orzul au vegetat că se poate de bine.

Porumburile semănate de timpuriu sunt că se poate de frumoase. Pe la 30 Iunie porumbul semănat în Aprile și dedese moțul. Am semănat porumb obișnuit și căteva varietăți de scoruncic, cincuantin, portocaliu și american. Toate se intrec unele pe altele în frumusete. Ca cercare s'a semănat și porumb târziu, către finele lui Mai: acesta a rămas mic și gălbinoios. De acum înainte, chiar dacă timpul ar fi secetos, porumburile timpuriu sunt scăpate, pe când cele târzii negreșit că vor suferi. „Mi este teamă că chiar dacă va fi timpul priincios, porumbul târziu va produce puțin, căcă orice s'ar zice nu mai poate vegeta cu vigoarea cu care ar fi vegetat dacă s'ar fi pus de timpuriu.

Această imprejurare ne face să revenim asupra răului obiceiul ce a cultivatorii noștri de a înțărzi semenătul porumbului. Nu știu ce mijloace am putea întrebunța pentru a-i face să se pătrundă o dată că, întărziind semenătul, să fac singuri rău. Nu cunosc alt mijloc de căt exemplul și indemnul, și indemnul nu poate veni de căt de la oameni mai luminați, precum sunt proprietarii mari, învățătorii și preoții. Învățătorii și preoții trebuie aduși a servi de model tăraniilor prin agricultura lor. În această direcție ministerul instrucțiunii puțlice are puterea și mijloacele de a face mult mine. Pe deșul nimănui oprește de a obliga pe învățători și pe preoții să contribuiaască prin exemple la ameliorarea culturii tăraniului. Studiez d. ministru cestiușa; consulte-se cu cei cunoscători în agricultură și fie sigur că și va lăsa un nume neperitor când va reusi să facă din pământurile învățătorilor și preoților o agricultură model. Tara va câștiga zeci de milioane, căcă cu zeci de milioane se țifrează perdețile provenite din cauza culturii inapioante. Nu este puțin ca cultivatorii să producă pe jumătate de căt ar putea produce!

Timpul a favorisat excepțional creșterea răului și nutrețurilor semenătore. Numai de iarbă nu ne putem plănge. Cu toate acestea cositul nu s'a putut face în tot locul în condiții bune. Fânul cosit mai de timpuriu a fost apucat pe alocarea de ploii, inegrit și mucedit.

Luțerna semenătă astă primăvara a crescut cu o vigoare particulară. La școală de agricultură, în opt pogoane, această plantă a crescut cum n'am văzut-o de mult timp.

Măzărichea sau borceagul, cu toate că a cam suferit de ploii și de vînt, totuși a produs sănătate și de calitate indesul de bună.

Alte semenături, precum fasolea, pepeñii, casătrății, măzărea și toate verdeturile s'a folosit

FOIȚA «ROMANIEI LIBERE»

— 3 August —

5

A. DEBAY

MISTERELE SOMNULUI ȘI ALE MAGNETISMULUI

traducere de

ALEXANDRU I. GOESCU.

CAPITOLUL II.

SECȚIA I.

Onirogenia

Formarea și Teoria Visurilor.

Visul în general este lucrul (le travail) celor două facultăți intelectuale: memoria și imaginația, în timp ce judecata se repausă și incetează a funcționa. Așadar visul ne fiind de căt reprezentația mai mult sau mai puțin confuză a impresiunilor atât esteroare că și interioare resimțite înainte de a dormi, când ele nu sunt coordonate (intocmite), rezultă acest fenomen fantasmagoric și bizarr, care se desfășură în timpul duratei somnului. Această lucrare este dar aceea a imaginării ne impede că de judecata și dându-se în toată libertate la toate rătăcările și capriciile sale.

Cu toate acestea în cazul când organele judecă și a comparația nu sunt adormite și împrumută ajutorul lor memoriei, ideile se leagă,

se coordonează și visul devine o reprezentație mai mult sau mai puțin fidel a sensațiunilor și proiectelor făcute înainte de a dormi.

In fine visul poate fi încă determinat: prin o necesitate a organizației, prin jenă, suferință sau maladie unuia sau mai multor organe, ceea ce noi vom trata mai departe.

Sensațiunile și ideile sunt cauza necesarie a visurilor; viața relației este una din condițiile esențiale ale onirogeniei; somnul copilului este în acest sens un repos complet. Privirea noastră unuui simț, trage după sine lipsă absolută a sensațiunilor atașate acestui simț; astfel orbul din noastră nu va cerca în visul său, sensațiunile simțite prin vedere; surdul este în aceeași situație pentru toate fenomenele ce privesc audul.

Sunt unele visuri de o veritate frapantă; acțiunea este urmată în cele mai mici și de la seale misări și detaliu; asemănare de formă, de timp, loc, coloare, sunet, nimic nu îscapă, toate vin cu o precisiune și o limpezire vrednică de mirare; acestea se numesc: Visuri licide. Cele-lalte din contră, sunt fără să, bizare, fantastice, intrerupte, fără sfârșit și ne-lăsând la deșteptare de căt suvenirile confuze și aproape cu totul sterse, ele se numesc Visuri obscure.

Această succesiune de închipuiri, cără se nasc, pier și iarăși reapar în timpul somnului, este evident datorată asociației ideilor. În stare de deșteptare, dacă cineva privește cu atenție un obiect, este rar ca el să nu își facă asupra acestuia mai multe idei reunite; astfel vederea unei femei cu un fizic regulat, atrăgătoare, face să se nască ideia completă a frumuseții, care

este compusă din mai multe idei simple, precum ideea frumoșilor și ochii, a gurii sale frumoasă, a picioarelor mici, a taliei mlădioase și bine făcută etc., tot astfel în vis ideia principala atrage la ea pe toate cele-lalte, cără se leagă prin oare care raporturi. Aceste idei secundare atrag după ele pe altele, și această succesiune se face cu o așa de mare rapiditate, că în un quart de oră se pare că a parcurs cinea-vă ană intregi.

Imaginația este una din facultăți, care lucrează mai mult în timpul somnului; ea devine creatrice prin combinare, tragând elemente sale din memorie și nu este mai nici-o-dată îndreptată de judecata (rațiune).

Numeoasa familie a viselor se desfășură atât în timpul amortirei spiritului, ce precește somnul profund, precum și a somnului ușor ce anunță desceptarea. — În visurile de dimineață mai cu seamă, se desfășură po dinaintea ochilor noștri frumoasele lor figuri, acele închipuiri caleidoscopice, ale căror vederi ne incantă; închipuiri fantastice însă ale somnului nu încep de căt după ce conștiința de sine a dispărut: ele apar întocmai ca figurele din lanterna magică, cu totul independente de viața noastră; aceste închipuiri vin fără veste și sunt foarte capicioase, refuză de a se arăta când noi le dorim să vină, și fug cu cea mai mare rapiditate îndată ce cineva a deschis ochii.

In timp ce imaginăriile scăpată cu desăvârsire de judecata și comparație, lucrează singular, visul nu este mai mult de căt o succesiune repetată de închipuiri fantastice, de acțiuni bizare imposibile: visuri bizare; atunci nu mai

e nimic fix, nimic hotărît: este un delir complet.

Visează cineva spre exemplu că face o lectură; ajuns la finele paginăi, nu și aduce aminte nimic din ceea-ce a citit și dacă voiește a reincepe citirea, găsește caractere deosebite; formatul, linile, paginile, nu mai sunt aceleași; numai de căt însă în locul cărții tine un puțitru, un portofoliu, sau cu totul alt obiect, care el singur se transformă în alt-ceva, și din metamorfoze în metamorfoze, ajunge la obiecte dățeale ale căror bizărerie te uimescă și nu pot găsi explicație.

Celebrul profesor Gruithuisen, care a scris despre visuri, după propria sa experiență, visă într-o zi că călărea un superb cal alb; acest cal deveni succesiv, măgar, țap, berbecă, o fată tânără și îndată apoi o femeie bătrână. Această bătrână se metamorfoză în pisică, care repezindu-se ca o săgeată se urcă în vîrful unui arbore, arborele deveni biserică, și această grădină; organele bisericii luară formă și tonul unui drăguț, cu care pisica începe să cante; în fine pisica se transformă în șarpe și facă să se auze fluerături așa de înfricositoare, că profesorul se deșteptă.

(Va urma).

*. Drăguț sau drămb

mai mult în anul acesta. De mult timp piața capitalei n'a fost atât de imbelșugată ca în anul acesta.

Vile scăpate de piatră promit recoltă bună. Ploile au făcut să crească lăstărul mare, și pleșiva să se facă cu greu. Lucrarea pleviei s'a inceput pe la 21 Iunie în Dealu-mare. Până pe la Sf. Ilie săpatul din urmă a trebuit să fie terminat prete tot locul.

Intr-o din cronicile noastre am vorbit despre intrebunțarea dinamitei pentru a desădăcina și dobori copaci și pentru scoaterea buturugilor. După cercările făcute, s'ar părea că rezultă, că, în condițiunile actuale, dinamita nu s-ar putea intrebunța, din punctul de vedere forestier, pentru doborarea copacilor; operația este, în toate casurile, foarte costisitoare și prințensă se distrug o parte însemnată a copaciului. Nu s'a putut preciza stricăciunea ce se face; însă este probat că din cauza comotiunii său sdruncinării produsă de dinamită, lemnul se alterează.

D. Pinsot, conservator forestier din Franța care a făcut asemenea experiențe, încredințează că exploatațiunea său scoaterea buturugilor prin dinamită a isbutit că se poate de bine. S'a făcut cercarea asupra unor buturugi de cedru de 50 ani și degeați în iarna lui 1879. Aceste buturugi, care aveau un diametru de un metru, au fost smulse și chiar rădăcinile cele goale.

Un pachet cu șase cartușe de dinamită, introdus sub una din aceste buturugi, a produs efecte de necrezut. Buturuga, împărțită în patru sau cinci părți, a fost ridicată și smulsă cu totul din pămînt; două părți dintr-ansă au fost asăvărite la cățăva metri de groapă, una la 30 metri și alta la 50 metri, descriind o parabolă ca de 10 metri înălțime.

Se vede că incarcătura a fost prea mare; cercarea cu patru cartușe a reușit mai bine: buturuga smulsa cu totul, împărțită în câteva bucăți, care au fost asăvărite numai la cățăva metri de groapă.

Agronomul frances spune că a asistat mai acum cățăva ani la o scoatere de buturugi prin dinamită: într-o singură dimineață a văzut smulgându-se trei sute de buturugi.

Din cercările făcute rezultă că dinamita se poate intrebunța cu mult succes și economie pentru scoaterea buturugilor.

O luptă mare s'a incins în toată Europa între partizanii regimului economic numit protectionist și între partizanii schimbului liber. Terminul mai multor tractate de comerț echipărând, renoarea altor tractate a fost amânată; o țară se feresce alta; afară de Englîera, mai toate statele Europei caută ca prin taxele vamelor să sporească veniturile și tot d'o-data să incureze producția națională. Economistii de cabinet și se svârcolește contra acestei tendințe pronunțate în favoarea regimului protector. Oamenii de stat se fac că nu înțeleg și caută a dobândi că se poate mai multe concesiuni în favoarea țărilor respective. În timpul acesta ce face Englîera. Ea, care este mama schimbului liber, caută să apere și se sileșe a atrage și alte popoare de partea sa. Cu toate acestea, chiar în patria schimbului liber încep să se manifeste porori spre întoarcere la regimul protector. Organe de publicitate cu multă autoritate au inceput campania. Iată ce zice, în această privință, Chamber agricultural journal and farms Chronicle: „Englîera merge oare înăpol? Da, și va continua acest mers retrograd pe căt timp aceia care ne guvernează vor stăru în acest ridicol și funest sistem numit într-un mod fals schimb-liber. Suntem de risu tuturilor țărilor din Europa și facem tot ce ne este cu putință pentru a ne mina”.

Marele ziar Times a publicat un articol însemnat asupra prosperității fără exemplu a Statelor-Unite, acea țară ignorată, inapoiată, care se indărnică să protejeze industria. După acest articol, în patru ani veniturile Americii s'a urcat de la 1,825,000,000 lei la 1,825,000,000 lei. Datoria națională a scăzut de la 10 miliarde 445 milioane lei la 9 miliarde 600 milioane. Comerțul de exportație a sporit de la 3 miliarde 197,500,000 lei la 4 miliarde 575 milioane lei. Iată o situație pe care o invidiază toate Europa și cuosebire Franția, care cu toate acestea face progresuri mari în comerț.

Lucrul este foarte simplu: Americanii n'a fost atât de neghioți ca să proclame, într-un mod absolut, principiul schimbului liber; cu taxele vamale ei și-au creat venituri însemnante și nu și-au dat comerțul lor în măini străinilor.

După articolul din Times, schimbul liber este cauza decadentei comerțului englez și a decat-

Englesii, au făcut această după incredințarea omului lor de stat Robert Peel, care zicea că dacă Englîera va părăsi sistemul protector și va adopta schimb-liber, celelalte națiuni se vor lăsa după dânsa, o vor imita. Proorocia aceasta nu s-a înălțat, zicea d. Herman, unul dintre cei mai fruntași agricultori englezi, și cu protecția unei prosperețe celorlalte națiuni a mers crescând mult mai repede de căt în Englîera cu schimbul liber.

Ilustrul englez d. Gladstone, maestrul în materie de finanțe, afirmă că exportațiunile sunt semnul cel mai sigur despre avuția unei țări; și în această privință Statele-Unite au mers înainte. În adevărt, din comparația exportului în 1848 și 1878 rezultă că pentru produsele locale, afară de metale, Englîera a exportat pentru 1,321,246,125 lei în 1848 și pentru 4,821,222,850 lei în 1878. Statele-Unite au exportat în 1848 pentru 676,119,300 lei și în 1878 pentru 3,545,360,750 lei. Sporul este învederat, cu toate că după unii dintre economistii moderni nu exportațiunile sunt un semn despre avuția publică, ci importațiunile.

Oricum ar fi, faptul este că în patria schimbului-liber, în Englîera lui Peel și Cobden, oamenii încep să reveni și cugetă la foloașele neîngăduite ale regimului protector. Apoi dacă în Englîera care, între toate țările, este cea mai pregătită pentru a practica schimb-liber și totuși se regretă protecționismul, ce trebuie să mai zicem despre țară ca România, care au tot de făcut, intru căt privesc dezvoltarea producției naționale? Noi trebuie să lăsăm teoriile și să căutăm a imita intru această aceda ce a căutat să facă staturile mai înaintate de căt țara noastră.

P. S. Aurelian.

ARENA ZIARELOR

„Românul” analizează sentința, rostită de curind în privirea Societății căilor ferate române, de către tribunalul din Berlin. Atât această sentință, că și cătăva din aprecierile tribunalului comercial suprem din Lipsca, făcute cu ocazia hotărîrii în procesul Kaufmann, pun guvernul român în drept de a realiza căt mai grabnic:

Achitarea întregel datorii a Societății. Strămutarea reședinței Societății căilor ferate la București.

Apoi, în curând lichidarea și disolvarea Societății, adică a face Statul să stăpîne de drept, după cum este astăzi de fapt, pe toate căile ferate în România.

Chiar dacă tribunalele germane și-ar face placerea de a mai rosti o sentință contra acestei țări, — guvernul român ar nescoti-o simplu.

Societatea căilor ferate, adică Statul, — ca se numim lucrurile pe numele lor adeverat, — nu voiesc să frustreze pe nimăn în dreptul său, nu voiesc să lipsească pe nimăn de un căstig legitim; el însă nu va ceda celor ce voiesc să-l exploateze, chiar dacă acestia ar veni armati cu tot felul de sentințe.

„Binele Public” găsește, că canalizația Dimboviței, pentru care capitala s'a angajat să plătiască o sumă atât de enormă, se face într-un chip miserabil, alături cu spiritul și litera concesiunii.

Nici adâncimea, nici largimea canalului nu sunt în condițiunile caetului de insărcinări. Construcția cheulu se face din pietre asezate pe un teren nebătut în care, pe unde a străbătut apele de pote să scufundat, iar legătura dintre pietre nu e nicăi cu ciment, nici cu plumb, nici cu scoabe de fer, singurul mod care ar da lucrului soliditatea cerută. Spațiurile dintre piatră și piatră se umplu cu o măsgăleală de var și nisip, care se va spăla de indată ce cheul va veni în contact cu apa, fie de sus, fie de jos.

Ce, vor oare guvernantii de azi să scapeze și această afacere? Nu le este destul, că locuitorii din părțile de jos ale orașului au suferit în trecut și sufer și azi destul de boalele create prin inundații; mai vor să suferă și în viitor, după ce și vor fi deservită busunarele? Pe-e se pe lăru onest primăria și d. dr. Sergiu, insărcinat cu supravegherea specială a acestei lucrări, aducă și aminte că cei trași pe sfârșit de d-sa se vor putea stringe într-o zi înaintea palatului său din Calea Moșilor și al

tragejos, la răspundere, din înălțimea alcovului unde-o fi durmind.

NOTITE LITERARE

Monitorul agricol, (An. II) No. 30 are acest sumar:

1. Mori universale pentru măcinat. — 2. Vîndarea recoltelor. — Consiliuri practice agricultorilor ce doresc progresul agriculturii. — 4. Grajdurile, coșarele, și cocinile de porci de pe la țară. — 5. Variații. — 6. Calendarul de săptămână. — 7. Ziar nou. — 8. Anunțuri.

Economia Rurală (revistă mensuală), an. II, No. 7. are următorul rumar:

P. S. Aurelian. — Cronica agricolă și economică. — Starea recoltelor. — Seceratul grănelor. — Folosirea semenatului timpuriu a porumbului. — Cesiunile băuturilor spirtoase. — Comunicări din județe. — Consecințele abuzului de băuturi spirtoase cu privire la moravuri. — Scoaterea buturugilor prin dinamită. — Regimul economic al Englîerei. — Manifestații în favoarea regimului protector. — Urmările ploilor în unele părți ale țării. — Legea pentru concursurile agricole și industriale. — * Legea pentru înființarea caselor de credit agricol. — C. D. Pariano. — Despre elementele pământului. — V. Cârnu. — Prepararea vînului roșu. — * Masină de treerat cu manegiș sistem Hofher. R. — E. Mortzun. — Cultura cănepe și foloașele ei. — * Raportul și legea pentru concursurile agricole și industriale. — * Legea concursurilor agricole și industriale. — B. S. Moga. — Livezile naturale și artificiale. — L. Berescu. — Cultura Măzărichei (borcagului). — V. Cârnu. — Revista Meteorologică pe luna Iulie 1881 cu tablo.

Revista științifică, (an. XII) No. 9 are acest sumar:

Cronica științifică. — Cometa. — Observațiunile d-lui Janssen asupra acestei comete. — Măsurarea cometei de mai mulți astronomi. — Celebrarea centenariului lui Stephenson. — Încetarea din viață a d-lui H. Sainte-Claire Deville. — Societăți învățate. — Academia Română. — Discuții asupra fotografiei în sesiunea generală din 1881. — Tehnologia. — Monometalistii și bimetalistii la congresul din Paris. Care din ambele sisteme monetare este mai avantajos pentru România? Avantagele dublului etalon. — Astronomia. — Teoriile cometare. — Fapte științifice diverse. — Inteligența animală. — Tablou meteorologic pe luna Iunie de la Ferestre.

Organul societății farmaciștilor din România, (an. I) No. 15, are următorul sumar:

Revista. — Cercetări asupra fermentațiunii alcoolice și lactice, cu prescripții pentru prepararea lactatelor (urmăre). — Laboratorul farmaceutic din Tokio (Japonia). — Formule. — Diverse. — Cronică. — Sease farmaci noui. — Anunțuri.

Progresul medical român, (an. III) No. 30 are acest sumar:

Revista. — Apa și nămolul mineral de la Balta Albă. — Băile de la Lacu-Sărăt. — Igiena Publică. — Puericultura. — Fragment din raportul general al medicului primar al comunei Iași. — Amur și Medicul poesie de d. Ioan N. Polychroniade. — Discurs funebru tînuit d. dr. Marini, la mormântul amicului său dr. Eduard Vignali. — Varietăți. — Anunțuri.

Serviciul telegrafic al „Rom. Libere”

15 August — 9 ore dim.

Londra, 14 August.

Ministerul a hotărît să insiste pentru votarea biloului agrar, dacă Camera lordilor stăruște în mantinerea amendamentelor sale. Parlamentul va fi prorogat indată ce afacerile financiare vor fi regulate; el va fi convocat în Noembrie și biloul va fi atunci reintrodus.

Berlin, 14 August.

Printul de Bismarck a sosit, întorcându-se de la Kisingen.

Genua, 14 August.

Un meeting s'a ținut azi la teatru contra legilor de garanție ale Papel. După citirea mai multor adesioni a societăților democratice, inspectorul poliției a oprit continuarea meetingului și a golit sala.

Roma, 14 August.

Gazetta oficială publică un comunicat care constată că guvernul nu recunoaște ca organ al comunicațiunilor sale cu publicul și ca interpret al găndurilor sale de căt gazeta oficiată.

„Agentia Stefani” desmîntă stirea că Papa ar fi consultat o reunire de cardinali, de prelați, de preoți și de religioși asupra oportunității plecării sale din Roma. Preparativele canonisările din 8 Decembrie continuă; căci prezența Papel e indispensabilă pentru această ceremonie. Nu e adevărat nici aceea că Papa ar fi espediat o notă diplomatică relativă la meetingul ținut în Roma la 7 August.

Belgrad, 14 August.

Guvernul n'a intervenit în greva tutungilor. O deputație a acestor negușorii s'a dus la d. Garasanin, ministru de interne, ca să-i ceară să nu oblige a ține contur pentru vîndările și cum-pările de tutun. Ministrul a concediat într-un mod

sever aceasta deputație. În timpul zilei oare care negușorii și-au deschis tutungiile.

(Havas).

EPITROPIA

ASEZĂMINTELOR NIPHON MITROPOLITUL

ANUNCIU

După dispozițiunile luate de Epitropie în interesul invățământului la I Septembrie viitor s'a decis a se ține concursuri pentru admisarea în școală a elevilor care vor voi a frecuanta cursurile seminariale.

Cerile de admisire urmează a fi adresate Epitropiei de la 15—25 August, fiind însoțite și de următoarele acte:

- 1) Certificatul pentru absolvirea a 4. Clase primare.
- 2) Actul de botez.
- 3) Actul de vaccină.

Estatea elevilor va fi de la 12—16 ani, și vor fi de naționalitate română și de religiune ortodoxă. — Aceasta se publică spre generală cunoștință.

BOALELE DE GÂT, GURA, NAS SI URECHI

tratează printre artă specială

D-rul J. BRAUNSTEIN

Medic, Hirurg, și Mamos fost medic practicant în Viena

in Klinicele.

lui Braun (boale de femei și facere) și a lui Hebra (boale de piele, păr și syphilis)

Consultări de la 3—5 p. m. Strada Sf. Vineri No. 1 (Casa Misiei).

MEDIC SI CHIRURG

D-rul WILH. SALTER

DE LA FACULTATEA DIN VIENNA

Special: BOALE DE FEMEI

SI SYPHILIS

anunță ouor, public că s'a stabilit în strada Sf. Ioan nr. 1 (lângă hotel Patria) și ține consultații de la 8—9 ore a. m. și de la 3—5 p. m.

ANUNCIU

Sub semnatul având cunoștință de comptabilitate dublă și simplă în limba română doreste a ocupa un post la moșie, Hotel său Biorou. A se adresa la administrația acestui ziar.

Vasile Ionescu.

TEATRE - CONCERTE</h

